

2021-04-21

Rutin för näringslivskonsekvensanalys

Sammanfattning

- En näringslivskonsekvensanalys ska finnas vid beslut i Kommunstyrelsen enligt definition i dokumentet nedan, oavsett var ärendet ursprungligen är berett.
- Ansvarig tjänsteperson, varifrån beslutsförslaget kommer ifrån, ansvarar för att ta fram näringslivskonsekvensanalysen.
- Ambitionsnivå på näringslivskonsekvensanalysen beror på beslutets dignitet och avgörs i samband med beredning.
- Näringslivskonsekvensanalys är obligatorisk för alla beslut i Kommunstyrelsen och frivillig i övriga nämnder och beslut. Från 2022-01-01 blir näringslivskonsekvensanalyser obligatoriska för samtliga beslut i nämnder och bolag som bedöms påverka näringslivet.

Bakgrund och syfte

Gävle kommun fattar en rad beslut och genomför många olika åtgärder som får konsekvenser för näringslivet. Konsekvenserna kan vara både direkta och indirekta och det kan gälla områden som inte i första hand ses som näringslivsfrågor. I kommunens näringslivsprogram är en åtgärd att kommunala beslut ska föregås av en näringslivskonsekvensanalys.

Målet med att göra konsekvensanalyser är att ge beslutande politiker lämpliga underlag att ta beslut ifrån och att bidra till att ge näringslivet så goda förutsättningar som möjligt att verka i Gävle kommun.

Syftet med att göra en näringslivskonsekvensanalys är att se hur ett kommunalt beslut kan komma att påverka näringslivets förutsättningar i både positiv och negativ bemärkelse.

Aktuellt dokument tydliggör när det ska göras en konsekvensanalys utifrån näringslivsperspektiv och hur den ska genomföras. I ett första steg implementeras arbetet avseende beslut i kommunstyrelsen. I de fall ett ärende först beslutas i annan nämnd eller bolagsstyrelse, för att sedan beslutas i kommunstyrelsen, ska ärendet också omfatta en näringslivskonsekvensanalys. I ett nästa steg kommer näringslivskonsekvensanalyser införas vid andra kommunala beslut.

Kriterier

I Gävle kommun fattas dagligen mängder med beslut, där långt ifrån alla har en påverkan på näringslivet. I ett första steg kommer därför beslut som tas i kommunstyrelsen föregås av en näringslivskonsekvensanalys. De beslut som avses är nedanstående.

- Övergripande planering, exempelvis framtagande av fördjupade översiktsplaner och program inför detaljplan
- Detaljplaner av principiell beskaffenhet eller större vikt
- Exploaterings- och investeringsbudget med prioriterade projekt
- Större satsningar och/eller politiska prioriteringar
- Strategiska program, planer, riktlinjer och policys

Analys

För att ge en utgångspunkt för analysen behöver nuläget beskrivas. Hur är påverkan på näringslivet idag? Vilka aktörer finns på den eventuella platsen? Vilka aktörer berörs av frågan idag? Vilka behov finns av beslutet?

Nästa steg är att beskriva konsekvenser av beslutet för näringslivet. Det kan till exempel vara att ett exploaterings- eller investeringsprojekt får konsekvensen att verksamheter behöver flytta, hitta ny lokalisering eller att ny verksamhetsmark skapas. Ett exploaterings- eller investeringsprojekt kan också ge en indirekt konsekvens att det ger liv åt en ny del av staden och skapar nya möjligheter för verksamheter att etablera sig i området.

Om förslaget till beslut är positivt för näringslivet genom att det avser att undvika negativa konsekvenser eller att skapa bättre förutsättningar för näringslivet bör det också beskrivas.

Beslutet eller åtgärden kan i analysen visa sig innebära negativa konsekvenser för näringslivet men ändå behöva genomföras, till exempel som ett led i myndighetsutövning. I de fallen är det viktigt att myndighetsutövningen fortfarande följer lagstiftningen. Däremot kan analysen ge indikationer om behov av andra satsningar, stöd eller åtgärder för att mildra negativa konsekvenser.

Vid större projekt eller beslut, kanske av strategisk betydelse för kommunen, krävs en mer omfattande analys av konsekvenserna för näringslivet. Det innebär en utredning som på ett mer djupgående sätt beskrivs hur projektet eller beslutet påverkar näringslivet både direkt och indirekt. Analysen bör alltid innehålla ett nuläge och en konsekvensbeskrivning. Förslagsvis kan konsekvensbeskrivningen delas upp i flera scenarioalternativ där också nollalternativet finns beskrivet. En sådan utredning kan likställas med till exempel en miljökonsekvensbeskrivning, en konsekvensbeskrivning för barnperspektivet eller en konsekvensbeskrivning avseende social hållbarhet. Mer omfattande utredningar om näringslivskonsekvenser ska göras i samtliga fall av övergripande eller översiktlig planering. Finansiering av eventuellt upphandlade utredningar bekostas av ansvarig nämnd eller bolag. Bedömningen av om det krävs en omfattande utredning görs i första hand av respektive tjänsteperson tillsammans med närmaste chef.

Det är viktigt att näringslivskonsekvensanalysen inte blir en pålaga där syftet med analysen är otydligt. För att inte bli resurskrävande bör analysen hållas kortfattad. I de allra flesta fall är det snarare en påminnelse om att inte missa näringslivsperspektivet när olika konsekvenser bedöms inför ett beslut. Därför har det tagits fram en mall som stöd, se bilaga 1. Mallen inleds med frågan om näringslivet påverkas av beslutet eller inte. Om svaret är ja, anges om det är negativt eller positivt eller både och. Vidare finns ett par frågor att kort besvara. I angiven mall finns en ruta som bör kryssas i när en mer omfattande utredning genomförs. Den ifyllda mallen ska ligga som underlag i tjänsteskrivelser inför beslut i kommunstyrelsen.

Näringslivsavdelningens roll

Att göra en konsekvensanalys för näringslivet i samband med mindre beslut eller åtgärder kan vara svårt. Det är inte alltid lätt att föreslå hur ett beslut kommer påverka olika aktörer och förutspå direkta eller indirekta konsekvenser. De som är bäst lämpade att göra konsekvensanalyser är de tjänstepersoner som är experter inom sitt område och har erfarenheter av hur konsekvenserna av olika vägval eller alternativ kan bli. Därför ligger ansvaret att göra konsekvensanalyser för näringslivet i första hand på den som ansvarar för ärendet. Även när ärendet först har beretts och beslutats i annan nämnd eller bolagsstyrelse ansvarar respektive bolag och sektor för att ta fram en näringslivskonsekvensanalys inför beslut i kommunstyrelsen.

Samtidigt kan det vara värdefullt med ett annat perspektiv. Gävle kommuns näringslivsavdelning har bland annat i uppdrag att belysa näringslivsaspekterna internt inom kommunens processer. I vissa fall kan därför näringslivsavdelningen bidra med perspektiv som andra sakområden har svårare att se. Näringslivsavdelningen ser därför fram emot att kunna bistå och stötta berörda verksamheter i arbetet med att utveckla näringslivskonsekvensanalyser.

Gävle kommuns Företagsservice har till uppdrag att stötta näringslivet och genom råd och stöd för företag. Det kan handla om myndighetsfrågor, tillståndsfrågor eller annat som berör kommunens eller annan offentlig verksamhet. I samband med beslut som påverkar företag kan Företagsservice vara ett stöd för den berörda aktören.

Implementering

Arbetet med näringslivskonsekvensanalyser implementeras i ett första steg i kommunstyrelsens beslut under hösten 2020, enligt kriterier och beskrivning preciserat ovan. Från 2022-01-01 blir näringslivskonsekvensanalyser obligatoriska för samtliga beslut i nämnder och bolag som bedöms påverka näringslivet. Det är däremot positivt att övriga sektorer och bolag redan nu belyser konsekvenser för näringslivet, där det är relevant.

Utvärdering av arbetet kommer genomföras av extern part efter ett år.

Utarbetat av;
Näringslivsavdelningen
Sektor styrning och stöd
Gävle kommun

Bilaga 1 – Mall till näringslivskonsekvensanalys

1. Påverkas näringslivet av aktuellt beslut?

Ja Nej

2. På vilket sätt påverkas näringslivet? (båda kan kryssas i)

Positivt Negativt

Beskrivning:

3. Finns åtgärder som kommunen kan genomföra eller bidra med som skulle kunna undvika/minimera/mildra negativa konsekvenser för näringslivet?

Ja Nej

Beskrivning:

4. Krävs en fördjupad näringslivskonsekvensanalys?

Ja Nej

5. Hur kommer eventuella konsekvenser för näringslivet kommuniceras till berörda aktörer?

Beskrivning: